

KOLOZSVÁRI TEMPLOMTORNYSOK, HARANGOK, TORONYÓRÁK

Kutatásvezető: dr. Márton László ny. kutatómérnök

A történelmi, régészeti, néprajzi kutatások volumenétől jóval elmarad a szakrális építészeti örökség, a templomok, ezek berendezéseikhez tartozó harangok, toronyórák kutatása. Ezt a kutatási területet, lehetőséget helyez el előtérbe az Erdélyi Múzeum-Egyesület Műszaki Tudományok Szakosztálya, amikor technikátörténeti szempontból kutatja, tanulmányozza Kolozsvár nevezetes egyházi építményeit.

A kutatás módszerei a helyszíni felmérésektől a levéltári és egyházi irattárak a témához kapcsolódó írott dokumentumainak tanulmányozásáig, a technikátörténeti kutatásoknál alkalmazott, elérhető módszereit magában foglalja. Ebbe a sokrétű kutatómunkába tapasztalt kutatókkal közös csapatot alkotva fiatal műszaki végzettségűek, egyetemi hallgatók is részt vesznek.

A technikátörténeti kutatás interdiszciplináris terület, ezért a kutató csoportokban jó néhány szakág képviselője is megtalálható.

Jelen dolgozat 2010 és 2011 nyarán végzett kutatások eredményeit tartalmazza. Két kolozsvári templom tornyának felmérése, a tornyokban található harangok és toronyórák múltjának tanulmányozása volt a kutatások célkitűzése.

A fellelhető levéltári források adatainak felhasználásával és feldolgozásával, az egyházi irattárak harangokra, toronyórára vonatkozó egykori számadások feltárásával számos új vetülete vált ismertté a harangok és a toronyóra eddig ismeretlen történetének.

A harangöntők kiléte, a gyártás helye és éve, a megrendelés előzményei és körülményei megannyi technikátörténeti adat, amelyek az illető korra jellemző gazdasági helyzetről is tanúskodnak. A harangok méretei stílus meghatározó elem, feliratozásuk a kor szellemiségére utal. Így válnak a harangok letűnt korok gazdasági hírdőivá, békés építő korszakok társadalmi igényeinek tükrévé.

A tornyok homályában, elfelejtve, használaton kívül található a mechanikus toronyórák. Ezek működési elve, felépítése, kivitelezése megannyi mutatója gyártási korok műszaki színvonalának.

A templom, a helység egykori büszkesége a toronyóra, gyártásuk korának csúcsteljesítménye jóval megelőzte kora általános műszaki színvonalát. Ma már tudjuk, hogy éppen a mechanikus toronyórák voltak napjaink automata gépeinek előfutárai. Ma is figyelemre méltó az óramű automata rendszere, amellyel az idő múlását a harangok kongatásával is jelezte. Csak tisztelettel lehet adózni az órákésztő mesternek, mert műve az óra, magas műszaki tudást, csúcstechnológia alkalmazását bizonyítja.

A kutatások kezdetén összegezhető, hogy feltáratlan terület ez, amit folytatni kell, az eredményeket közzé tenni és a látványosságot bevinni a turizmus objektumai közé.